

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:

celo leto skupaj naprej . . . K 30—
pol leta 15—
četrt leta 7-50
na mesec 2-50

za Nemčijo:

celo leto naprej K 34—
za Ameriko in vse druge dežele:
celo leto naprej K 40—

Vprašanjem glede inzeratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znakna.
Upravištvo (spodaj, dvorišče levo). Knaflcova ulica št. 5, telefon št. 83.

Izjava vnaša dan svojo izjavo in nedolgo in praznično.

Inzerati se računajo po porabljenem prostoru in sicer: 1 mm visok, ter 63 mm širok prostor: enkrat po 8 vin., dvakrat po 7 vin., trikrat po 6 v. Poslano (enak prostor) 16 vin., parte in zahvale (enak prostor) 10 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru.

Na pismena naročila brez istodobne vnosilnice naročilne se ne ozira.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 83.

Upravištvo naj se pošilja naročnine, reklamacije, inzerati l. t. d., to je administrativne stvari.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani

dostavljen na dom ali če se hoji ponj:

celo leto naprej K 28— | četrt leta 7—
pol leta 14— | na mesec 2-30

Posamezna številka velja 12 vinarjev.

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knaflcova ulica št. 5 (v pritličju levo), telefon št. 34.

Za skupno deklaracijsko politiko.

V Pragi bodo razmotrivali češki in naši politiki, po kateri poti naj hodijo njihove delegacije v državnem zboru, da se čim najhitreje približamo visokim ciljem, ki so začrtani v slovenskih izjavah z dne 30. maja.

V negativnem oziru ni med našo in češko deklaracijo niti najmanjše razlike. Jugoslovani in Čehi so si načeloma povsem složni v tem, da je razrešitev nacionalnega problema v zmislu resnične osamosvojitve narodov mogoča le na razvalinah dualizma. Med dualizmom in deklaracijo ni mogoč noben kompromis. V pozitivnem zmislu so se Nemci silno trudili konstruirati med jugoslovansko in češko deklaracijo gotova nepremostljiva nasprotstva. Jugoslovanska izjava temelji na principu čiste narodne prave, mi hočemo le to, kar je res nacionalno naše, naša država naj obsega le jugoslovanski narodni teritorij, nam je hrvatsko državno pravo le organizatorično sredstvo. Češka deklaracija združuje etnografski princip z načelom češkega historičnega prava: češka država v zmislu češke deklaracije obsega poleg slovaškega ozemlja vse dežele vs. vavalske krone, na katerih robu se nahajajo tudi od Nemcev obljubene pokrajine. Navzlic temu smemo tudi kot strogi nacionalisti, ki za sebe odklanjajo vsako nadvlado nad drugorodnimi pokrajinami, priznati, da je češka deklaracija potreben kompromis med načelom narodne samoodločbe in tradicijami slavne preteklosti češkega naroda, še bolj pa geografske konfiguracije njegove glavne dežele Češke ter njega gospodarske bodočnosti. In končno: nemške pokrajine so porazdeljene ob robu češke kraljevine tako, da sploh ne tvorijo ednотnega kompaktnegega ozemlja, temveč so na več točkah pretrgane od povsem češkega ozemlja. Kako naj se torej izločijo in združijo v isto provinco »Deutsch-böhmene«, o kateri so nedavno govorili nemški zaupniki v Pragi?

Zato Jugoslovani nikakor ne zahtajmo svojega lastnega, zgolj na narodnostni princip se opirajočega programa, ako priznavamo upravičenost češke deklaracije. Seveda storimo to pod enim pogojem: Čehi morajo garantirati tistemu delu nemškega naroda, ki naj po njihovi deklaraciji pripade češki državi brez vseh pridržkov pravico popolne narodne enakopravnosti in samouprave, kakor so to zastopniki Češkega Svaza v ostalem že slovesno izjavili v parlamentu, nadeč Nemcem na Češkem carte blanche, da si po svoji lastni volji uredijo svoje narodne zadeve v bodoči češki državi.

Na podlagi vzajemnega priznanja obojestranskih deklaracij je torej mogoče trajno skupno delo Čehov in Jugoslovancev. Da je tudi neobhodno potrebno, o tem razpravljati bi bilo odveč. Le eno naj poudarimo: nemški odpor proti preustroju monarhije v zmislu narodne emancipacije nemških narodov, si je izbral poseben okavno metodo, da razdvoji svoje nasprotnike ter potem drugega za drugim porazi. Nemški politiki kažejo tokrat nam Jugoslovancem smehljajoči obraz in iz vseh kotov se nam prijateljsko šepeta: ne zaletujte se z glavno v zid, ne dajte se od Čehov speljati na led. Svet ni bil ustvarjen v enem dnevu, politika Vaše deklaracije je za enkrat neizvedljiva. Vzemite odplačila! Ponujajo nam razne avtonomistične naprave v kronovinah, pripravljene so nam dati tu kak okrajni šolski svet, tam kakšno šolo, govorili bi z nami morda o slovenski kuriji v štajerskem deželnem zboru,

o nekaterih ljudskih šolah na Koroškem, »koncedirali« morda v tužnem Korotanu narodno matriko. Nudijo nam drobne z bogato obložene miže, ker vedo, da smo izstradani in se nadejajo, da bomo poželjivo posegli po vsem, kar bi vsaj nekoliko potolažilo naš narodni glad. Za prijazno smehljajočo krinko pa se skriva neizprosni gorgonski obraz nemškega programa: centralizem, nemški državni jezik, dualizem. To so stebri nemške nadvlade. Dokler stojte ti stebri, tako dolgo nobenemu slovenskemu narodu ne zasije solnce svobode. Kdor danes zagovarja politiko malih kompromisov, kdor za skledo lečeprodajadragoceni amant naše narodne politike, ta pomaga nemškim zidarjem, ki so pridno na delu, da bi podprli in zavarovali stebre nemške nadvlade v državi.

Nemška taktika je prozorna. Prva njena naloga je, razdreti češko-jugoslovansko vzajemnost, ki je v prvem obdobju državnega zbora zadala centralističnemu sistemu tako hude udarce. Nemci se zavedajo, da je njihova igra že na pol dobljena, ako odločijo Jugoslovane od Čehov. Tega bi se morali v Pragi zavdati zaupniki našega in češkega naroda, ko se bodo posvetovali, kako je mogoče ohraniti nadaljno skupno delovanje obeh narodnih delegacij.

Eden glavnih voditeljev radikalne struje v Češkem Svazu, bivši minister Prásek, se izreka v »Venkovu« za sodelovanje Čehov v ustavnem odseku. »Ministrski predsednik Seidler je izjavil, da naj se narodnostna in politična vprašanja razrešijo še pred svetovnim mirovnim kongresom. Mi se taki resnični razrešitvi po intencijah našega programa pač ne bomo izogibali. Ako se udeležimo razprav v ustavnem odseku, storimo to za to, da naš program z dne 30. maja še točneje, jasnejše in silnejše poudarimo, da vse činitelje ne le v naši državi, temveč tudi onkraj mej prepričamo o iskrenosti naše zahteve po polni samostojnosti češke države.«

Tu je Arhimedova točka sedanjega položaja. V načelu smo si Jugoslovani in Čehi edini, fundament vse naše politike ste obe deklaraciji, zedinjeni se je treba le še glede taktike.

Nacionalni problem monarhije se da razrešiti na dva ustavna načina: pred mirovnim kongresom s pogajanjem med strankami, legislativami in vladami, pri mirovnem kongresu v zmislu čl. 5. in 6. državnega osnovnega zakona z dne 21. decembra 1867 drž. zak. št. 145, ki dajeta cesarju pravico sklepati mir po svoji prevladnosti in sklepati državne pogodbe.

V politiki je treba poskusiti vsako pot. Zato smatramo za potrebno, da se Čehi in Jugoslovani udeležijo akcije za revizijo ustave v parlamentu, da vidijo, ali je mogoče, da se tu najde kak izhod iz labirinta avstro-ogrskega narodnostnega vprašanja. Čehi sodijo po večini, da se Nemci in Madžari za nobeno ceno prostovoljno ne odrečejo svojim privilegijem. Dobro. Potem je treba v ustavnem odseku ugotoviti odgovornost, ki jo prevzemajo, ako preprečijo, da bi monarhija še pred mirovnim kongresom uredila svoje zadeve. Jugoslovani in Čehi naj se skupno udeležijo razprav in pogajanj, dokažejo naj, da iščejo z verno potjo, po kateri bi se doseglo srečno soglasje med interesi narodov, monarhije in dinastije. In če pride do tega, da se jih povabi v vladu, ki bi vodila pogajanja za razrešitev narodnostnega problema, naj se tudi tega središča ne ustrašijo. Eni in drugi (toda ne eni brez drugih) naj pošljejo svoje zaupnike v ministrstvo, če se le-to iskreno postavi na platformo korenite revizije ustave.

Ore, kakor pravimo, za poskus. Neobhodno pa je potrebno, da se ta poskus napravi. Ako bi bili upravičeni, da podamo na praški konferenci formalen predlog, bi na kratko rekli sledeče:

Čehi in Jugoslovani sklenejo na podlagi svojih deklaracij, kot fundamentov svoje politike, pakt solidarnosti in zvestobe. Udeležijo se skupno razprav v ustavnem odseku ter z vlado in se drug drugega z vso energijo podpirajo. Ako naj preide iniciativa revizijske akcije v roke parlamentarnega ministrstva, ne odklanjajo niti Čehi, niti Jugoslovani sodelovanja. Pripravljeni so prevzeti portfelje v kabinetu, ki bi dejal: akceptiram deklaracijska načela; v kolikor se tičejo deklaracije avstrijske države, jih hočem čim najpreje uveljaviti, hočem teritorialno avtonomijo v Avstriji. V kolikor pa presega deklaracije po dosedanji ustavi določeni delokrog vstr. vlade, bo ministrstvo stopilo v dogovor z Ogrsko in posredovalo, kako bi bilo mogoče izvršiti na ogrske, oziroma hrvatske dežele se nanašajoči del deklaracij.

To je predlog, ki se nam zdi pripraven, da omogoči sodelovanje Čehov in Jugoslovancev na Dunaju. Češko - jugoslovanska vzajemnost bi morala biti ceterum censeo naše in češke politike v sedanjih veliki in usodni dobi.

Politični položaj.

Novo ministrstvo že na potu?

Praga, 23. julija. »Narodni Listy« javljajo, da bo novi parlamentarni kabinet imenovan preje, kakor se splošno pričakuje. Bodoči načelnik vlade je določen (baron Beck?). Njegov in njegovih soministrov politik, da dokazuje, da eksistira na najvišjem mestu že trden načrt za obnovo Avstrije in da bo režim ostal v oni politični smeri, ki se je kazala že pri zadnjih dogodkih.

Baron Beck.

Dunaj, 23. julija. Baron Beck, ki je pričel svoje politične razgovore pretekli teden s poslanci dr. Korošcem, Dobernigom in Stančkom (objava je cenzura dosedaj prepovedana), nadaljuje svoje konference. V soboto se je dolgo posvetoval z grofom Czerninom, v nedeljo pa z ministrskim predsednikom Seidlerjem.

Politične avdijske pri cesarju.

Cesar je zadnje dni sprejel zopet nekatere politike v avdijski. V soboto so bili pri cesarju član gospodarske zbornice prof. Lammasch, voditelj čeških klerikalcev poslanec dr. Hruban in prvak nemške socialno-demokratske stranke poslanec Pernstorfer.

Tri seje poslanske zbornice v avgustu.

g Dunaj, 22. julija.

Odsek za vojno gospodarstvo bo imel plenarno sejo 6. avgusta, da bo obravnaval poročilo pododseka o — premoči, ki je neizmerno važen predmet za najbližnjo bodočnost. Na Dunaju grozi n. pr. te dni, da ustavijo obrat — tovarne zaled. Kaj bi to pomenilo za življenje v velikem mestu, ni lahko na kratko opisati. Na tisočih drugih obrti bi bilo uničenih. Tudi ta kalamiteta je sposobila delo pododsekov. — Gospodarska zbornica pa je premenila marsikatero določbo v zakonih, ki jih je sprejela poslanska zbornica. Da bi se v poslanski zbornici uredila vsa ta pereča vprašanja, baje nameravajo določiti v avgustu tri plenarne seje. Dvomi se sicer, da bi samo tri seje zadoščale. Počitnice bodo torej kratke in v porcijah.

Ruska armada v razkroju.

Naše uradno poročilo.

Dunaj, 23. julija. (Koresp. urad.) Uradno se razglša:

VZHODNO BOJIŠČE.

Armada fronta general-feldmaršala von Mackensena.

Mestoma močan topovski boj.

Armada fronta generalobersta nadvojvode Jožefa.

Med dolino Susite in kotom treh držav je bojno delovanje močno naraslo. Sovražnik je izvršil na več točkah napade. Povsod smo ga zavrnili.

Zavezniške čete so dospele v zmagovitem prodiranju pri Tarnopolu do Sereta ter prekoračile železnico Kozovo - Ostrov na obeh straneh Stripe v široki fronti. Rusi se umikajo tudi ob Narajovki. Učinek zmage sega na južni breg Dnjestra do Karpatov. Povsod zapuščajo sovražnika svojo pozicijo.

ITALIJANSKO IN JUGOVZHODNO BOJIŠČE.

Ničesar novega.

Šef generalnega štaba.

Nemško uradno poročilo.

Berolin, 23. julija. (Kor. urad.) Wolffov urad poroča: Veliki glavni stan.

ZAPADNO BOJIŠČE.

Armada skupina prestol Ruprehta Bavarskega.

Na Flandrskem se je artiljerijska bitka razvnela zopet do polne sile. Trajala je vso noč. Naši, za vodstvo topovskega boja neizogibno potrebni privržni baloni so bili na celi fronti cilij brezuspešnega sovražnega ognja iz daljave. Vzhodno od Ypresa so jih enotno napadli tudi s številnimi flotiljami letal. Naši bojni letalci in obrambni topovi so zlomili te napade v zraku. Privržni baloni so ostali nepoškodovani; 8 sovražnih letal smo zbili. Izvidni sunki angleških bataljonov so se ponesrečili. Silni nočni napadi so se izvršili med Avlonom in Méricourtom. Začetne uspehe sovražnika smo izravnali.

Armada skupina nemškega prestolonaslednika.

Pri dobrem razgledu je streljanje povsod oživilo. Na severnem pobočju Froidmonta pri Craonu se je posrečilo v mogočnih, z ognjem dobro pripravljenih bojnih položajih lastno pozicijo na širini 1 km naprej. Brandenburške in gardne čete so vrgle Francoze iz nadaljnjih črt jarkov ter vjele nad 230 mož. Ob gori Cornillet, južno od Nauroya, so bila podvzeta hessensko - nassavskih polkov v sunkih uspešna. Neka naša letalska flotilja je metala včeraj dopoldne z vidno dobrim uspehom bombe na Harwich ob angleški vzhodni obali. Letala so se vrnila polnoštevno.

VZHODNO BOJIŠČE.

Armada fronta general-feldmaršala princa Leopolda Bavarskega.

Armada skupina generalobersta v. Eichhorna.

Ob Dvini, zlasti pri Dvinsku in na obeh straneh Naroškega jezera se je artiljerijsko delovanje zelo ojačilo. Jugo - zapadno od Dvinske se je ponesrečil ruski sunk. Južno od Smorgona tja do Ksljova s tem krajem vred so Rusi po izgub polnih napadnih prelozega večera zjutraj iznova napadli. Bobnajoči ogenj se je vršil

pred napadom, ki je imel za posledico izmene polne boje v naši prednji poziciji, v katero so bili Rusi na posamnih točkah vdrl. Zvečer je bila pozicija vsled odločnih protisunkov zopet v naših rokah, izvzemši dve točki, kjer so bili Rusi vdrl. Danes zjutraj so obležali novi široki napadi Rusov južno od Smorgona v našem zapornem ognju.

Armada skupina generalobersta v. Böhm-Ermollija.

Naš protinapad južno od Sereta se je pretvoril v operacijo. Rusi se umikajo tja do Karpatov. Izborno vodstvo in nevzdržno pritiskanje čet naprej je uresničilo, kar smo upali. Stojimo na višinah tik zapadno od Tarnopola, smo prekoračili železnico Rohatin - Ostrov, vzhodno od naših starih pozicij, ter pričeli prodirati na obeh straneh Dnjestra. Sovražnik se južno od te železnice močno upira.

Fronta generalobersta nadvojvode Jožefa.

Ob grebenu Karpatov do Putne se je rusko bojno delovanje zlasti v južnem delu čutno ojačilo. Več sovražnih sunkov smo zavrnili.

Armada skupina general-feldmaršala von Mackensena.

Ob dolenjem Seretu nemanja življen oženj skorajne boje.

MAKEDONSKO BOJIŠČE.

Ničesar novega.

Rvni generalni kvartirni mojster v. Ludendorff.

NEMŠKO VEČERNO POROČILO.

Berolin, 23. julija. (Kor. urad.) W. u. p. 23. julija zvečer:

Artiljerijska bitka na Flandrskem traja z nezmanjšano silo. Močni ruski napadi jugozapadno od Dvinske so se ponesrečili.

V vzhodni Galiciji se vrste hitro zapored uspešnih uspehe.

Dunaj, 23. julija. Današnji dan nam kaže rusko armado na vzhodu Galicije v popolnem umikanju. Južno od Dnjestra Rusi umikajo svoje pozicije na levem krilu. Rusi so se tu obrnili proti vzhodu. Severno od Dnjestra se Rusi tudi na vsej črti umikajo.

Dunaj, 22. julija. (Kor. urad.) Prebitje pri Zločovu je bilo na razmeroma ozki fronti zasnovano. Prebitje se je posrečilo po načrtu. Bila je to vzor v najmanjše podrobnosti izdelane priprave in izvedba se je izvršila od trenutka do trenutka, kakor je bilo zamišljeno. Cilji prvega dneva so bili daleko prekošeni. Drugi dan so obvladale napadalne kolone že železnico in cesto Zločov - Tarnopol. Na vseh točkah, kjer se je mogel nasprotnik postaviti v boj, smo v najkrajšem času zlomili njegov odpor. Prihodnji cilj je bila za sovražnika izredno važna železniška proga Brezani - Tarnopol, ki so jo neprestano prodirajoče, nikdar ustruene čete tretji napadalni dan tudi res dosegle. Če upoštevamo vroči letni čas in težavne razmere ter dejstvo, da se je nasprotnik nekaterim napadnim kolonom vendar resno upiral, moramo delo četi le omenjati z vso pohvalo in priznanjem. Najboljše si moremo predstavljati težkoče, pod katerimi so morali Rusi izvršiti svoje umikanje, če si predočimo, da so bili deli sovražnika, ki se silno mogli izogniti preko Sereta severno od Tarnopola, ali preko Tarnopola proti vzhodu, prisiljeni umikati se na do-

sedanji fronti proti zapadu in jugu, torej pravokotno na njih dosežanje zveze. Če je že za čete taka izprememba fronte, zlasti če je izsiljena v boju, zelo težavna, se seveda za ves preskrbovalni aparat, ki je vezan na konec četa, pod gotovimi pogoji katastrofalna. Kako daleč je vsled teh dogodkov morala ruskih čet omajana, se še ne da jasno pregledati. Cela vrsta znakov govori pa za to, da je po popuščanju zvez, ki so bile potisnjene na razne smeri, tudi notranja odpora sila Rusov kar najbolj v živo zadeta.

Berolin, 23. julija. (Kor. urad.) Wolfiov urad poroča: V vzhodni Galiciji se je nadaljevalo močeno napredovanje tudi 22. t. m. Vsled silnega tiščanja za sovražnikom s strani naših čet se je majala ruska fronta od Tarnopola do Karpatskega sprednjega ozemlja. Naše čete med Brzezani in Haličem tudi prodirajo. Stevilo vjetnikov se ni ugotovljeno. Doselej je bilo pripelanih 47 topov, med temi veliko število težkih. Ker so imeli Rusi namen, da kakor pri prejšnjih umikih vse požgo, niso mogli tega načrta v naglici umikanja popolnoma uresničiti. Pri Zborovu so mogli samo veliki česni mosti: zažgati. Stevilne desno in levo čez Stripo vodeče lesene mostove so morali pustiti nedotaknjene. Istotako veliki česni most pri Jezerni čez Vosužo. Ruska bivališča v krajih za fronto dokazujejo povsodi nagli odhod. Povsodi so prišle znatne množice živil in municije v roke zasledovalcev. Poskusi Rusov, da poženejo v zrak municijske zaloge v Jezerni, so se posrečili le deloma. Ogromne množice so ostale nedotaknjene in že dopoldne 21. julija so prišli nemški tovarni vlaki, da jih odpeljejo v svojo lastno uporabo. Tudi ogromne zaloge živil v Jezerni so mogli Rusi le deloma napraviti nerabne s tem, da so jih polnili s petrolejem. Že proti poldnevju 21. sta bila kraja Medova in Kozlov, 10 km jugovzhodno in 1 km južno Jezerne zavojevana, ko so bile naše čete že na 9 km proti Tarnopolu prodrele. Z zavzetih pozicij so zasledovalci že razločno videli zvonik tarnopolski. Niti z združenim ognjem na cesto niti z močnimi protinapadi niso mogli Rusi zadržati odločnega prodiranja. Suneč z oklopnimi avtomobili iz Tarnopola pripeljanimi se je izjalovil. Zaporni ogenj nemških topov je prisilil oklopne vozove, da so se naglo umaknili. Dan 22. julija je prinesel zasledovalcem zopet ogromne prostorne pridobitve. Na južnem bregu Stripe prodirajoče kolone so dosegle že v noči 22. s kavalerijo pri postaji Denysov ob Stripi železniško črto Zydaczow - Tarnopol. Proti vzhodu odhajajoče ruske kolone je zagrabila naša artiljerija z uničujočim učinkom. Na vseh cestah in poteh ležijo trupla padlih Rusov. Neki vlak, ki je hotel zbežati proti vzhodu, je bil z naše strani prisiljen pri Denisovu, da se je vrnil. Razven preobilice municije in živil so bili tukaj vpljeni jako težki topovi, ki so bili na kolodvoru, da jih naložijo. Dopoldne 22. je infanterija prekoračila železniško črto na široki fronti. Čeprav so številne obrambne naprave na vzhodnem bregu Stripe s svojimi široko razsežnimi in še povsem nedotaknjenimi žičnimi ovirami nudile izbornu priliko za obrambo v odsek, se vendar Rusi niso nikjer resno vpirali. Njihove zadnje čete so bile povsodi vržene. Daleč na horizontu so se videle med obema bregovoma Stripe bežeče ruske kolone, katerih umik je bil mestoma beg. Gorko, suho vreme je pospeševalo hitro prodiranje naših čet. Pred Tarnopolom so se Rusi trdovratno vpirali. Na višinah vzhodno mesta so bili zbrali veliko množino težke in lahke artiljerije. Zjutraj 22. je dosegla nemška infanterija pred Tarnopolom slično jezeru razširjeni Seret. Rusi so obsuli zapadni breg reke s točo šrapnelov in granat. Istočasno so otvorile številne strojne puške, postavljene na zvoniku in visokih mestnih stavbah, ljut ogenj. Lahko bi bilo zlomiti ruski odpor s težkim ognjem na mesto, ki jim je dajalo varstvo in kritje, slično kakor so Francozi v takih slučajih svoje lastno mesto sestrelili in razbili. Razpoloženje in duh naših čet sta primerno sijajnemu uspehu vesela zmage in pripravljena na napade.

Frankobrod, 22. julija. O ofenzivi v vzhodni Galiciji brzojavljajo poročevalci „Frankfurter Ztg.“: Rusi so se hitro umaknili iz česar se da razlagati razmeroma majhno število vjetih. Vjetniki poročajo, da je prišel naš napad iznenadno. Slikali so jim nas kot izstradane in izmozgane, obljubljen jim je bil sprehod v Lvov s puškami na rami. Razmerje med častniki in moštvom se zdi zelo napeto, drug se drugega boje, častniki se najbolj. Tako smo vjeli od nekega polka enega samega — poveljnika; to je razumljivo, če izvedemo, da je moštvo tri dni poprej njegovega prednika umorilo. Zdi se pa, da duh v ruski vojski, opri na

pretirane uspehe pred Stanislavovom, ni slab; prehrana je baje povsod dobra. Čete so povsod bojovite, disciplina večidel ni bila slaba. Trdni namen držati fronto je omajal šele naš premočni artiljerijski ogenj, pri čemer so bile udeležene tudi avstro-ogrske baterije.

Rotterdam, 23. julija. „Morningpost“ poroča, da so ruske banke zapustile v soboto Brode.

Krakov, 23. julija. O zadnjem zasedanju Kaluša s strani Rusov poročajo: Nastop revolucionarnih vojakov je bil še bolj divji, kakor nastop carjevih čet. Vse mesto Kaluš je zgorelo, izvemši srednje mesto. Plenili so v mestu. Sila in umor sta bila na dnevnem redu. Mnogo hiš v notranjem mestu je bilo popolnoma izropanih in razdejanih. Mnogo oseb je bilo ubitih.

Ženeva, 23. julija. „Echo de Paris“ poroča iz Petrograda: Nastop čet na nekaterih delih fronte je negotov. Zdi se, da umikanje še ni končano in da se je bati novega sovražnega prodiranja. Iz neznanih vzrokov je moskovska garnizija zamenjala posadko v Kijevu. „Petit Journal“ poroča iz Petrograda: Uradno se poroča, da je prišlo pri 5. polkih jugozapadne fronte do odpovedi pokorščine. Med temi polki sta tudi oba moskovska polka.

POZIV PROVIZORIČNE VLADE FRONTI.

Petrograd, 22. julija. (Kor. urad.) Provizorična vlada je izdala tale poziv na operativno armado:

Pred tremi tedni so pričele na odredbo vojnega ministra armade jugozapadne fronte pod poveljništvom vrhovnega poveljnika v močnem revolucionarnem zanosu z ofenzivo. Nad 36.000 vjetih, nad 90 topov in nad 400 strojnih pušk so armade pripeljale nazaj. Slavno označenje „Polki 18. julija“ bo za vso bodočnost zaznamovano v analah revolucije. Ti junaki so višje cenili čast in obost svobodne domovine in blagor ruske revolucije na fronti, nasproti cesarju Viljemu udanim bajonetom v zaledju, ogroženi od izdajalskega upora, kakor lastno življenje. Moč naroda je razbila notranji upor.

Vendar grozi revoluciji še velika nevarnost. Zunanji sovražnik je zbral svoje moči ter pričel z ofenzivo. Njegov načrt, obenem predreti fronto in udariti nam v hrbet, združuje vse one, katerim Rusija in njena svoboda niso prazne besede, še bolj tesno. Čete revolucionarnih armad, vaši bratje, ki so šli z rdečimi zastavami v boj, vas pozivljajo, da se jim pridružite in da se z njimi v imenu sprejemljivih pogojev trajnega miru borite za varstvo svobode. Uklanjajo se volji revolucionarnega ljudstva, se postavijo na prvo povelje svojih vojaških voditeljev v bojno črto se ne zmenite za strahopetce in izdajalce domovine. Rešite svobodo! Rešite domovino!

Proti Brusilovu.

„Baseler Nachrichten“ poroča iz Petrograda: Delavski in vojaški sovjet zahteva z majhno večino odpoklicanje Brusilova.

RAZKRAJANJE RUSKE ARMADE.

Dunaj, 23. julija. Ta-le oficijelna brzojavka, ki se glasi, kakor klic na pomoč, kaže, kako zelo je ruska vojska že razkrojena:

Brzojavka eksekutivnega komiteja ruske jugo-zapadne fronte, armadnega komiteja XI. armade in komisarija ruske armade vojnemu ministru, provizorični vladi, centralnemu komiteju sovjeta delavskih in vojaških poslancev, izvršilnemu komiteju kmetijskih poslancev in vrhovnemu poveljniku vojske na bojišču:

Nemška ofenziva, ki se je pričela dne 19. julija pred fronto XI. armade, se razvija v strašno katastrofo, ki more imeti pod gotovimi pogoji za posledico pogin revolucionarne Rusije. V razpoloženju čet, ki so bile pred kratkim vsled junaškega napora smotrenih manjšin poslancev naprej, je prišlo do ostrega in nevarnega prekrota. Volja za napad gineva hitro in večina čet se razkrajajo. O kakem priznavanju predpostavljanih, o subordinaciji, ni govora. Prigovarjanje in podučevanje je brezuspešno. Oni odgovarjajo časih na grožnje celo s tem, da prigovarjajoče ustrelje. Nekatere formacije zapuščajo strelske jarko, ne da bi počakale, da se sovražnik približa. V več slučajih se je razgovarjalo o ukazih, da ure podpirajo čete borilce, ure in ure na zborovanjih. Posledica tega je bila, da se je pomoč zakasnila za 24 ur. Opetovano so čete zapustile pri prvih streljih svoje pozicije. Za fronto se vlečejo kilometre daleč skupine dezertirjev brez pušk, zdravi in krepi, brez strahu in popolnoma varni pred kaznjivo. Časih zapuste svoje pozicije kar celi oddelki.

Konec brzojavke je nečitljiv.

RUSKO URADNO POROČILO.

21. julija. Zapadna fronta. Jugo-zapadno od Dvinskia sovražnik močno strelja s topovi. V smeri na

Zlotov je sovražnik izrabljajoč operacije prebitja naše fronte dne 20. julija nadaljeval ofenzivo v splošni smeri na Tarnopol. Naše čete so se, ne da bi se bile v splošnem izkazale za stanovitne, umaknile ter se mestoma niti ukazom poveljnikov niso pokoravale. Rano zjutraj so se ustavile naše čete na črti Renjov-Hladki-Pokropivna-Vibudov. Na fronti Riki-Potutori obstreljuje sovražnik energično s presledki naše jarko. Ob reki Lomnici v okolici vasi Novice je sovražnik večkrat prešel v ofenzivo. Vsakokrat pa smo ga vrgli nazaj, izvemši severovzhodno od vasi, kjer se mu je posrečilo vzeti eno izmed utrjenih višin. Na ostali fronti ogenj pušk in izvidna podvzeta. — Romunska fronta. V okolici izliva Rimnika je sovražna pehota po artiljerijski pripravi napadla. Romunske čete pa so jo v protinapadu vrgle nazaj ter zopet zavzele prvo črto. Na ostali fronti ogenj pušk. — Kavkaška fronta. Neizpremenjeno.

DIKTATOR KERENSKIJ?

Petrograd, 22. julija. (Kor. urad.) Reuter. Kerenjskij se je v soboto odpeljal na fronto. Odposlanstvo moštva vzhodnomorskega brodogoja je bilo na zahtevo centralnega komiteja delavskega in vojaškega sovjeta večeraj zvečer izpuščeno.

»Birževija Vjedomosti« poroča, da je zborovanje zastopnikov Preobraščenskoga polka in polkov na fronti sklenilo, da je neizogibno potrebno, da prevzame Kerenjskij vso moč.

Ženeva, 23. julija. Glasom petrogradskega poročila je odklonila socialistična revolucionarna stranka izvolitev Kerenjskega v strankarski odesk.

Ruska demokratska republika.

Lugano, 23. julija. Glasom poročila „Agenzia Stefani“ iz Petrograda z dne 22. t. m. ponoči, so se ministri posvetovali o vprašanju, ali naj se Rusija takoj proglasi za demokratsko republiko. Sklep se bo storil, ko se bo odločil o tem vprašanju sovjet delegatov delavcev in vojakov. Kerenjskij se je zopet odpeljal na fronto, ker so iz Galicije došla poročila, da so nemške in avstro-ogrske čete razširile vrzel v ruski fronti.

LENIN ARETIRAN.

Čurich, 23. julija. Lenina in več voditeljev maksimalistov so v Petrogradu zaprli.

Drobne vesti iz Rusije.

Bern, 23. julija. (Kor. ur.) Listi prinašajo poročila lista „Times“ iz Odese, da je ljudstvo izvršilo pogrom proti posestvom neprijateljskih veleposelnikov v gubernijah Kijev in Poltava. Tudi v Besarabiji narašča anarhija.

Bern, 23. julija. (Kor. urad.) Iz Petrograda poročajo: Izredna preiskovalna komisija je sklenila sodno postopanje proti bivšemu ministru carskega dvora baronu Frederiku in proti poveljniku carske palače generalu Vojevoku zaradi goljufivega oproščanja. Oproščilo so ljudi na ta način, da so jih vpisovali za carske kuharje in služabnike.

London, 22. julija. (Kor. urad.) Delavski poslanec Wille Thorne je govoril v Birminghamu o svojem potovanju v Rusijo ter izjavil, da je povsod naletel na nemške špijone. Rusko stališče glede aneksij se mu ne zdi zelo različno od angleškega, ker smatrajo Rusi alžasko - lotarinsko vprašanje kot restitucijo ter poleg tega izjavljajo, da morajo Poljaki dobiti samostojnost. Pač pa vlada med Anglijo in Rusijo nespornost glede vprašanja odškodnine, ker so v Rusiji mnenja, da naj centralne države popravijo škodo le v zasedenih pokrajinah, ne pa tudi one škode, ki so jo napravili letalci in podmorski čolni. Thorne pravi: Odkar je odstranjen stari režim, ni možnosti, da bi Rusi sklenili separatni mir. Če dobi Rusija zadosti municije, bodo Rusi brez dvoma storiili v vojni svoje.

ITALJANSKO URADNO POROČILO.

22. julija. V noči 20. na 21. je obnovil sovražnik z večjimi bojnimi silami napad na našo izpostavljeno postojanko pri Malgi Salpra, potok Maso. Bil je gladko zavrnjen. Tekom večerajšnjega dne je bilo bojno delovanje na vsej fronti zmerno. Na motilni ogenj sovražnika smo odgovorili s hitrimi in učinkovitimi salvami naših baterij.

Sam napovedal vojno centralnim državam.

London, 23. julija. (Kor. urad.) Reuter poroča iz Bangkoka:

Vojno stanje z Nemčijo in Avstro-Ogrsko obstoji. — Vsi Nemci, Avstrijci in Ogrji so bili aretirani, njih trgovine zaprte in 9 parnikov z 18.965 tonami zaplenjenih.

Na Dunaju na uradnih mestih ta vest še ni potrjena.

Politične vesti.

— **Poljska zveza.** Med poljskimi poslanci se vršijo posvetovanja, da bi se sedanji Poljski klub reorganiziral v »Poljsko Zvezo«, ki bi obsegala vse poljske skupine. Zlasti gre tudi za to, da se pridruži ostalim poljskim strankam skupina posl. Stapińskiego, ki je bila dosedaj izven Poljskega kluba.

— **Begunski odbor.** Ker gosposka zbornica ni odobrila begunskega zakona, je sklican podobor begunskega odseka poslanske zbornice na dan 28. t. m. k posebni seji, da se posvetuje o položaju.

— **Dr. Kramar in dr. Rašin.** Finančna prokuratura je končno povsem ustavila tožbo proti dr. Kramarju in dr. Rašinu za 6 milijonov kron odškodnine državi. — Sodišče je že obvestilo oba kuratorja, da sta odvezana svoje službe — in oba uživata že vse pravice do svojega, doslej zaplenjenega imetja. — „Lidové Noviny“ zahtevajo, da se morata ta dva moža voliti v „Češki narodni odbor“.

— **Gospodarski razmerje med Nemčijo in Avstro-Ogrsko.** Iz Berolina poročajo, da se naj te dni obsejane lani priča pogajanja glede ureditve gospodarskih odnosov med Avstro-Ogrsko in Nemčijo. V ta namen bodo prišli nemški delegati na Dunaj ter pričeli pogajanja s strokovnimi referenti pristojnih avstrijskih in ogrskih ministrstev. Pogajanja se bodo vršila najbrže delj časa.

— **Častne afere v hrvatskem saboru.** Vsled zadnjih burnih dogodkov v hrvatskem saboru je prišlo do več častnih afer. Posl. dr. Frank je poslal svoje priče posl. J. Kovačeviću, ker mu je le ta zaklical: Oklofutani lajtnant. Dr. Frank je poslal svoje priče tudi posl. Peršiću. Istega poslanca je pozval na dvoboj izza veleizdajniških procesov znani septemviralni svetnik Accurti, češ, da je Peršić v saboru razžalil njegovo ženo. Posl. Peršić in Kovačević sta Starčevićanca, dr. Frank je Frankovec.

— **Konference cesarja Viljema z nemškimi parlamentarci.** Dne 20. julija je konferiral nemški cesar z državnim tajnikom notranjih zadev dr. Helfferichom in državnim kanclerjem dr. Michaelisom. Pozneje so se vršile konference z ministri, državnimi tajniki, predsedstvom državnega zbora in z voditelji državnozbornih frakcij. Bilo je to prvi, da si je dal cesar Viljem predstaviti zastopnike ljudstva in posebno pozornost vzbujala, da socialna - demokratski poslanci od sprejema niso bili izključeni. Zatrjuje se, da je nemški veleposlanik v Carigradu v. Kühlmann določen za državnega tajnika v zunanjem uradu ter da stopi na njegovo mesto dosedajni državni tajnik dr. Helfferich. „Lokalanzeiger“ pa pravi, da je dr. Helfferich določen za kanclerjevega namestnika brez portfelja in da bo stal državnemu kanclerju na strani kot pomočnik. Govori se pa tudi, da bo sedanji državni tajnik Zimmermann ostal na svojem mestu. Trdi pa se nadalje tudi, da bodo vstopili v državno vladu, a tudi v prusko ministrstvo parlamentarci. Zdi se, da je zopet oživila misel parlamentarnega vojnega in ministrskega sveta ter se zatrjuje, da so tozadevna predela že v teku.

Pritožbe „Slovenske Matice“.

»Slovenska Matica« je po svojem pravnem zastopniku vložila te dni pritožbo na državno sodišče, da se je s postopanjem oblasti proti njej kršil državni osnovni zakon o zborovalni in združevalni pravici državljanov.

Pritožba navaja, da je deželno predsedstvo za Kranjsko z odlokom z dne 16. avgusta 1914 št. 1130/pol. razpustilo »Slovensko Matico«, češ, da je prekoračila statutarčni delokrog. Zoper ta odlok vloženi pritožbi ministrstvo notranjih zadev ni ugodilo, pač pa je izreklo, da opusti podritev odločbe razpusta, ker društvo do predmetnega slučaja ni dalo povoda za grajo prekoračenega statutarčnega delokroga ter le posvari društvo z zapretnjo hudih posledic v slučaju zopetnega protizakonitega delovanja.

Ves način rešitve, ki se ga je ministrstvo poslužilo, napravljajo vtis, kakor da bi se hotelo »Matici« s to odločbo izkazati kako milost. »Matica« pa ni ničesar zakrivila, graja ministrstva je povsem neutemeljena in zaradi tega delo društvo ne more in ne sme sprejemati nikake milosti.

Povod za razpust društva po deželni vladi za Kranjsko je bila v prvi vrsti Podlimbarskega knjiga »Gospodin Franjo«, ki jo je »Matica« izdala in založila. Deželna vlada se je postavila na stališče, da ima knjiga izredno politično tendenco, da če

la vsebina knjige tvori objektivni učinek hudodelstva veleizdaje po § 58. lit. c. kaz. zak. in da je društvo z izdajo te knjige prekoračilo svoj statutarčni delokrog. Ta utemeljitev razpusta je neložna, prisiljena in ne odgovarja dejstvu.

Glasom svojih statutov je »Matica Slovenska« upravičena izdajati in zalagati romane, tudi romane tendenčne vsebine, kakršne nahajamo v vseh literaturah celega sveta. In ravno tak tendenčni roman in prav nič drugega je tudi »Gospodin Franjo«. Avtor, ki je celo vrsto let preživel kot državni uradnik v Bosni, ki torej iz lastnega opazovanja pozna razmere v deželi, kritizira način vladanja z manjšino proti večini, katerega so do zadnjega časa pri nas v Avstriji smatrali naši državniki za višek modrega vladanja. Opisuje, kakšne sadoje je rodil ta način vladanja v Bosni in Hercegovini, ko se je večino prebivalstva pritiskalo k tlom. Cela vsebina knjige je le kritika nezdravih razmer v upravi Bosne in Hercegovine in to povsem dopustna kritika. Avtor se v knjigi poteguje za Srbe v Bosni in Hercegovini, tedaj za državljane naše države, in ne morebiti za podanike srbskega kraljestva.

O kaki veleizdajski vsebini torej ne more biti govora. Pisatelj, ki tiči pod psevdonimom, je višji vojaški uradnik in se istemu pač ne more pripisovati, da bi bil prožet veleizdajniškega duha. Bil je radi predmetne knjige tudi v preiskavi radi hudodelstva veleizdaje, pa se mu seveda ničesar dokazati ni moglo, in se je postopanje proti njemu moralo ustaviti. Že to govori za to, da vsebina knjige ni mogla biti obstoju države nevarna, ker se radi tega njenega avtorja ni moglo obsoditi radi ruvanja zoper obstoj države. Knjiga bila je spisana v letu 1913., tedaj za časa, ko se o svetovni vojni še nikomur sanjalo ni. Bila je predložena pristojni oblasti v cenzuro in cenzor ni ničesar našel, na čemur bi se mogel izpodtikati. Izbruhnila pa je svetovna vojna, prišel je absolutni režim grofa Stürgkha. Po celi državi, posebno pa tudi pri nas na Kranjskem, se je sumilo in vohalo veleizdajništvo v najbrezpomembnejših izrekih in dejanjih in so se vršili veleizdajniški procesi na vseh koncih in krajih. Tudi v popolnoma nedolžni vsebini knjige »Gospodin Franjo« so našli naenkrat veleizdajniške tendence. Danes, ko vladajo zopet ustavne razmere v državi, bi se nad vsebino nikdo več ne izpodtikal. Šlo se je pač izvestnim krogom na Kranjskem za to, da se ugotovi na Kranjskem kar največ veleizdajstev. Evo eklatantnega dokaza: Ministrstvo notranjih zadev je predložilo knjigo v ponovno oceno visokim uradnikom ministrstva, in vsi ti gospodje so bili mnenja, da veleizdajniških tendenc v knjigi ni mogoče najti.

V ostalem, kako je mogoče, da prekorači »Matica« svoj delokrog, ako izda knjigo, ki je bila od cenzure izrecno odobrena. Kje je tu culpa, da o doloznem početju aplah ne govorimo?

Kot drugi razlog za razpust društva navaja deželna vlada za Kranjsko tudi okolnost, da je bil »Matični« predsednik dr. Fran Ilesič v preiskavi radi veleizdaje. Ta argument je povsem prazen, kajti prvič je državno sodišče že opetovano razsodilo, da hudodelstvo enega člana ne pade na celo društvo in da radi takih slučajev razpust društva ni upravičen, drugič je bila preiskava proti dru. Ilesiču že davno ustavljena, ker se je izkazala njegova popolna nedolžnost. Iz vsega tega je razvidno, kako neutemeljen je bil razpust in kako neutemeljena je tudi ministrska graja.

Toda »Matica« je bila še hujše kaznovana. Njeno premoženje je bilo zaplenjeno ter izročeno kuratorju, ki se je s tako vneto posvetitvijo izročeni mu skrbil, da je »Matica« danes gospodarsko skoraj uničena. Kurator notar Gallé je namreč s privoljenjem deželne vlade prav vse »Matično« premoženje (nad 220.000 K) spremljal v vojno posojilo, zadovoljil se ni samo z razpoložljivo svoto, ampak je nasprotno obremenil še hišo za 40.000 K, kakor je tudi lombardiral kupon podpisane vojne posojila za ogromne svote, tako da društvo danes, ko naj prične zopet z rednim delovanjem, nima vinarija, ki naj v roke vzame. »Matica« si bo tudi za to iskala primerne zadoščenja.

Pritožba zahteva, naj državno sodišče izreče, da so se z razpustom in grajo kršile po državnem osnovnem zakonu zajamčene društvene pravice. Bodoč videli, ali je še kaj pravice v tej državi.

„Dienstsprach“.

Iz železniških krogov pišejo »Edinosti«:

Vsak normalno misleči človek, ki sodi seveda objektivno, brez predsodkov, bi si prav gotovo predstavljal, da imajo pri železnici vsi jeziki naše Avstrije iste pravice in dolžnosti. Pa v resnici imajo vsi narodi samo iste dolžnosti, pravice pa so se jim odrekale vse do sedaj. Te so bile pridržane izvoljenecem prejšnjih vlad — Nemcem. Kako je to mogoče, da vlada edino ena skupina, manjša, nad mnogokratno večjo? Odgovor je kratak: Nihče se dosedaj ni oziral na to, ali je počenjanje vodilnih mest pogodbo prebivalstvu ali ni. Vsi naši »odgovorni« uradi so smatrali dosedaj sebe za višek nedotakljivosti, mislili so, da je prebivalstvo radi njih tu, in niso pomislili, da so sami vznikli iz ljudstva.

Uradni jezik! Mi pri državni železnici sploh nimamo uradnega jezika, imamo le »Dienstsprach«. Poprej, »njega dni«, so nameščenci med seboj službeno in izvenslužbeno lahko občevali v rodnem jeziku. Današnje dni je to drugače. Kdo pa se še ozira na pravi pomen železnice! V glavah naših železničarskih »strokovnjakov« železnica ni več mednarodno, splošno človeško občilo, prometni pripomoček prvega reda, ona je sedaj edino sredstvo za germanizacijo nemških narodov v Avstriji. Takoj ko je stopil na čelo ministrstva baron Forstner, se je poprej vsaj za silo zakrila gonja zoper nemške jezike izpremenila v očitno. Uverturo je izvedlo ministrstvo samo o ono znano naredbo o »Dienstsprach«. S tem je pritril javni, ljudstvu odgovorni c. kr. urad germanizaciji.

Izdana je bila naredba, ki odreja nemščino kot edini notranji službeni jezik in dovoljuje uporabo nemških jezikov edino v občevanju s strankami, in še to kolikor mogoče omejeno. Toliko ta naredba. Kot na dan migljaj so planili zdaj vsi na naše pravice, in ono, kar smo si priborili v dolgi borbi korak za korakom, nam je ta Forstnerjeva naredba podrla v prah. Pri podrejenih mestih se je začelo preganjanje našega jezika, kot nikdar poprej. Znani so slučaj, ko so morali uradniki plačati kazni, ker so v uradnem prostoru tekmo službe govorili v zasebnem pomenku svoj materin jezik. Zgodilo se je kot tam v devetih deželi, da je bil nekdo izmed uradnikov za hrabrost odlikovan, obenem pa kaznovan radi rabe slovenskega jezika v zasebnem pogovoru v uradnem lokalu. In naši ljudje? Morali so molčati. Kakor hitro bi bil kdo kaj preveč znil, bil bi tudi izgnil s površja kot politično nevaren človek, ki ne spada v to in to ozemlje. Ampak nemški uradniki, ki so v Trstu javno obujali bratska čustva z renjilki in »neodrešenci«, ti so bili zanesljivi, in nekateri listi nemške javnosti so celo trdili, da so bili nemški uradniki celo kontrolorji naših.

Papoglegjmo še globlje v razmere na slovanskem jugu. Gotovo je, bije se krvav boj za naše kraje s požrešno Italijo, in marsikaj ni tako, kot je bilo v mirnih časih. Vendar pa ločimo strogo potrebno od prebitnega. Pod pretvezo, da se varujejo državne koristi, se je poslalo k nam trumo raznih »ajzenponarjev« tam od Linca, Gradca, Dunaja. Uradovalo se je nemško, da je bilo veselje, saj so bili domači uradniki na lastnih tleh v manjšini, kjer pa so bili neprijetni, so jih pa poslali kot »nezmožne« kam na sever države. In izklicujejo se pri nas postaje poleg nemškega tudi v slovenskem jeziku, listek se dobi na zahtevo v slovensčini in sploh s plačevanjem se lahko doseže, da se te usmilni nemški uradnik in Ti dovoli vožnjo do tja in tja. Več pravic pa naš jezik tu nima. Z izjemo še par raznih napisov po postaji, je vse ostalo nekam nam tujega, nekaj, kar ni našega. Uslužbeni govore med seboj nemški — ker morajo. Uradnik daje ukaze podrejenim postajnim delavcem v »Dienstsprach« itd. Nedavno sem videl, kako debelo je nekje na Gorenjskem gledal uslužbenec uradnika - Slovence, ko mu je bil moral pred nekim višjim ukazovati v nemščini. »Kako so rekli, gospod?« je bil vedno na to prvi odgovor, obenem vprašanje delavca. In takih slučajev je na tisoče. Ljudje se kaznujejo za denarnimi globami radi govorjenja v nemškem jeziku, obenem pa se zahteva od železničarjev, osobito na našem jugu, vse mogoče in nemogoče. Povrh pa jih hočejo še kontrolirati v njihovi pridnosti in vestnosti. Ako pa ne znajo nemški, jih pa odpuščajo.

Kot udarec je prišlo nenadoma od zgoraj, ko je naš generalni štab prav na laskav način pohvalil naše železničarje. S tem je udaril po ustih

vse one kroge, ki vedno in povsod gonijo svojo staro pesem o večizdaji. V odgovor jim kličejo samo: tu k nam doli se pridite učiti pridnosti in izvrševanja vseh svojih dolžnosti do zadnje srage, ne pa zvestobe na jeziku in na papirju. Tu pri nas se dela, ne pa samo govori.

V zadnjem času se začena obratovati na boljše tudi pri nas, saj je jasno, da tak sistem ni več mogoč. Zahtevamo pa, da se uraduje napram občinstvu edino v občevalnem jeziku stranke, da se stranke ne silijo k »Dienstsprach«, da se izdajajo vse tiskovine, to so med drugim: vozni redi, razni lepaki, oznanila, razni pripomočki trgovskega in osebnega prometa itd., v naših krajih v slovensčini na prvem mestu, saj tu leče železnica po naših tleh, nemške listine naj vporablja tam, kjer so Nemci doma, kot gostje na naših tleh nimajo teh pravic, saj je znano, kako se postopa z nadležnimi gosti. Zahtevamo, da se vrši notranja služba v jeziku, v čigar območja tečejo dotične železniške proge. Proč torej z »Dienstsprach«, proč z različnimi spak-drankami naših imen. Zahtevamo, kar nam pritiče, in zahtevali bomo, dokler se nam ne da! — Tacitus.

Grobovi kranjskih junakov na laški zemlji v višini 2000 m.

(Dalje.)

Ker napad ni sledil, so morali vsi, kar jih ni bilo na straži, celo noč pridno delati, porušene prsoblane iznova sezidati in črto narediti sposobno za obrambo. Vsakdo je vedel, da Lah nekaj namerava in to tembolj, ker so poljske straže in stražniki konstatirali na sovražni strani sumljiva premikanja in nemir. Videti seveda ni bilo ničesar, niti luna, niti zvezdica ni prodira goste teme, ušesa so torej morala nadomestovati oči!

Proti jutru — gosta megla je še pokrivala bojišče, so prinesli stražniki vest, da so se morali umakniti močnemu protivniku.

Istovčasno je tudi artiljerija začela zopet delovati in zaprla s svojim močnim ognjem vse dohode v prvo črto.

Torej bo začel vendar sovražnik z napadom. Proti peti uri zjutraj se je prodirajočim množicam vsled premoči posrečilo, da so vdrle v širini enega voda v naše postojanke. Strojnice so kosile in uničujoče pehotni ogenj je zadal sovražniku silne izgube, toda vedno nove množice so polnile vrzeli in obdržale premoč. Takojšnji protisunek s kompanijsko rezervno je vrzel sovražnika nazaj, toda že so zopet novi valovi vdrli v postojanko. Bataljonska rezerva (ena kompanija) je napravila protisunek in vrgla sovražnika v lju tem, besnem metežu nazaj; ročne granate, bodala in puška kopita so med Lahih grozovitih gospodarila. Ker je položaj postal kočljiv, se je premaknila rezerva polka, ki je bila med tem alarmirana — (2 kompaniji) — na ogroženo točko. Ni ji bilo pa treba poseči v boj; tretji laški naval je sicer še dosegel naše järke, toda doseadanje čete so vrgle Lahe energično in z velikimi izgubami za nje.

Nastal je mir, ki ga je le sem in tja motila artiljerija in stokanje ranjencev.

Bojišče je nudilo žalosten pogled!

Prostor med postojanko in točko, kjer so vdrli, je pokrivalo na stotine ranjenih in mrtvih. Kolikor se je dalo dognati, so napadli trije bataljoni alpincev, od teh jih je obležalo 300 na bojišču. Ročni metež bi se mogel z ozirom na ljutost komaj stopnjevati, kar se da tudi izprevideti iz majhnega števila vjetnikov.

Tudi naših junakov je obležalo nekaj, ki so pomagali, vztrajajoč v opustoševalnem artiljerijskem ognju, kljubujoč večkratni premoči, z brezprimerno drznostjo in žilavostjo — zvesti izročilom pridnih in hrabrih Kranjcev — do zadnjega diha, izvojevati zmago.

Težke, krvave sovražne izgube so napotile nekega laškega nadporočnika, da se je podal v spremstvu vojnega kurata in treh sanitetnih vajakov v našo postojanko s prošnjo, da bi smeli mrtve in ranjene, ki ležijo pred postojanko, odnesti.

Odposlanci so prišli spontano, sami od sebe, niso se mogli izkazati niti s kakim poveljem, niti s pooblastilom.

Služaj ni bil tako enostaven, zato ga je bilo treba sporočiti brzojavnim putem na najvišje poveljstvo, ki ima edino pravico, odločevati o takih zadevah. Naj pišejo sovražniki o nas kar hočejo, naj si izmišljajo najslabše primke, nikdar nam ne morejo vzeti zavesti, da humaniteta nima v nas pravičnih zastopnikov.

Dasi se teh dveh častnikov ni moglo smatrati za parlamentarje, ker nista prinesla s seboj nikakih poveljnih pisem in bi ju lahko kratkoma-

lo odvedli kot vojna vjetnika, se je naše najvišje vojno poveljstvo vendarle počelo s prošnjo in je naznanilo pogoje, pod katerimi se sovražniku dovoli, odnesti ranjene in mrtve. Ni mi treba poudarjati, da smo morali biti posebno previdni nasproti sovražniku, kateremu ni nič svetega in kateremu glede neodkritosti in zahrbitosti skoro ni para.

Naslednjega dne popoldne smo odposlali vojnega kurata z enim sanitetnim vojakom nazaj v sovražne postojanke s pismenimi pogoji za naprošeno premirje.

Do 7. zjutraj drugega dne bi morali dobiti odgovor, sicer bi pridržali nadporočnik zapadel kot vojni vjetnik.

Odgovor smo prejeli, toda od sovražne artiljerije, ki je obdelavala naše postojanke z granatami.

Na prošnjo nadporočnikovo, ki ni mogel razumeti postopanja svojih rokov, smo čakali še do 3. popoldne. S tem je pa tudi ta čudni slučaj bil končan.

Z obupnimi solzami v očeh je bil nadporočnik odpeljan; potrdili smo mu, da ni prišel na našo stran kot dezertar — ubežnik.

Bil je mlad, inteligenten, v mirnem času slušatelj prava v Rimu ter popolnoma veroval v človeški in pravični način vojevanja. Skoro bi imel človek z njim sočutje, ako se ne bi nezaupanje tako globoko vkoreninilo.

Lahko, da so bile njegove solze in njegovo ogorčenje nad nečlovečnostjo njegovih lastnih ljudi pristne, skoro gotovo je bil pa tudi on le dober igralec. Chi lo sa!

Sedaj pa je prišla nad nas druga skrb: kam s toliko mrtvimi? Ali bo v mali dolnini dovolj prostora vsaj za lastne junake?

Sila kola lomi, pa tudi skalo! Noč in dan so delali pionirji in izstrelili velike grobove, v katere smo položili mrtve tovariše enega poleg drugega. Dasi jih je bilo več v enem grobu pokopanih, je dobil vendar vsak svojo gomilo in svoj križ, da se nobeden teh dobrih, zvestih ljudi ne pogreze v pozabnost.

Sredi med Kranji leži pokopan tudi neki alpinec; sanitetni vojaki so ga imeli za lastnega, ker je imel na glavi avstrijsko kapo; kot znamenje krasi njegov križ laška čelada iz jekla.

Ostale Lahe smo pokopali nedaleč od postojank v skupnih grobovih. V teh bojih padli lastni častniki — poveljnik bataljonske rezerve, ki je v drznem, nevdržljivem naskoku padel na čelu svoje kompanije in trije poveljniki vodov — kadetni aspiranti, ki so bili na s krvjo napolnjenem bojišču radi junaške hrabrosti imenovani za praporščake — so dobili vsak svoj grob.

Tudi mrtvim je polkovni poveljnik posvetil svojo ljubeznjivo skrb. Skoro vsak dan se je mudil pri svojih mrtvih junakih, da jim posveti tiho molitev in vse odredi, kar je bilo potrebno, da dobe padli junaki dostojno zadnje počivališče.

Iz posameznih grobov je nastalo sedaj že pravo pokopališče in zahtevalo veliko dela.

V znamenje pa je dal postaviti nad grobovi silen, daleč vidljiv križ, sam pa je zložil kamenje v podstav na način, kakor bi bil ustvarjen od narave.

Po nekaj razmeroma mirnih dneh je začel Lah našo fronto zopet obtpavati, artiljerija se je dostreljevala, spravil je topove najtežjega kalibra v bližino.

To pot si je izbral sosedni, severno ležeči del, oddelek I. bataljona; ker so ga pošteno nasekali pri II. bataljonu, tod ni več hotel poskusiti sreče.

Manjše poizvedovalne oddelke smo vedno brez izjeme odbili, nekega celo do zadnjega moža vjeli.

Pod okriljem teme se je priplazil neki sovražni vod do skal, ki strmo padajo od naših postojank proti dolini. Pustili smo ga mirno delovati, dobro vedoč, da mora zaiti v zelo opasen položaj. Naprej niso mogli, ker jim je zastavljalo pot skalovje in njihova lastna artiljerija, nazaj tudi ne, ker so jim naše strojnice od boka zaprle pot. Ostalo jim je le še na izbero: podati se ali umreti.

Odločili so se, mogoče radi, za prvo.

Ko so se torej dostrelili vsi topovi, so začeli ob 5. zjutraj vseh kalibrov bruhati ogenj z neznansko besnostjo. Celo bojno črto, prostore daleč zadaj za našim hrbtom do skalnih pobočij, kjer so domnevali naše rezerve, so pokrili z množico granat in šrapnelov. Bilo je grozovito hodenje, vse skalovje, po katerem se je razprostirala naša postojanka, je bilo nepretrgoma zavito v en sam velik oblak dima. Zvečerilo se je in upali smo, da se vendar enkrat izmotamo iz plinastega dima, da dihamo zopet sveži zrak. Le polagoma je punehaval ogenj in pričakovali smo napada vsak trenutek.

(Kontinuirano.)

Vesti iz primorskih dežel.

Begunski zakon obtičal v odseku gosposke zbornice. Včeraj smo poročali, da je gosposka zbornica zakon o oskrbi beguncev vrnila odseku, da naj ga predela. Notranji minister grof Toggenburg je kazal ob tej priliki sicer čuteče srce za begunce, glede posameznih določeb od poslanske zbornice sprejetega zakona pa je rekel, da so razne določbe take, da bi večkrat postavile oblast pred tako nalogo, katere bi pri najboljši volji ne mogla rešiti. Minister ni hotel govoriti o »posameznih pomankljivostih« zakona, ampak omejil se je na § 9, ki daje nepremočnim evakuirancem, ki niso doslej uživali nikake podpore, pravico do naknadnega izplačila podpore. Minister misli, da ni nikake evidence o onih begunjih, ki so doslej dobivali podporo in zato bi bilo za oblast nemogoče veljavno preizkusiti zahteve tega paragrafa. Ker pa vlada polaga veliko važnost na to, da predelavanje zakona ne zavleče oskrbne akcije za begunce, ki se ima po naši skupni želji izvesti kolikor mogoče hitro, je pripravljena administrativnim putem sedanjega begunsko oskrbo takoj izpolniti tako, da uresniči določbe zakonskega načrta v vseh bistvenih zahtevah. — Notranji minister je prav jasno povedal, da vlada ne mara begunskega zakona, kakor ga je sprejela poslanska zbornica, in z njim istega mnenja je tudi zbornica velikašev, ki hočejo šele predelati zakon. Zlasti je vlada odločno proti temu, da bi dobili naknadno kak denar oni evakuiranci, ki doslej niso bili deležni nikake podpore. Precej nejasne pa so ministrove besede glede tega, kaj pravzaprav hoče dati vlada beguncem administrativnim putem in kako hoče uresničiti bistvene zahteve zakonskega načrta. Tu je pač nujno potrebna energična intervencija naših poslancev.

Zupanstvo Kanal vabi vse one občanarje, ki se doslej še niso zglasili, da nemudoma naznanijo svoje domače bivališče in svoje sedanje. Potrebno je to tudi radi begunskega zakona. Zupanstvo posluje v Ljubljani, Dolenjska cesta 68.

Kilogram kruha 6 K 80 v. Na Reki je prodala neka Franica Svio neki kmečki ženski kilogram kruha za 6 K 80 v. Žena je, prisiljena po drugih, naznanila to redarstvu, ki je kaznovalo Franico Svio na 5 dni zapore in 100 K globe.

Grozna smrt zapuščenega dečka. Na obali Marco Polo na Reki je lokomotiva okoli 11. zvečer nabirala vagon. Ko je prišla dva vagona in sta se začela premikati, se je čul izpod jednega vagona krik nekega dečka. Potegnili so čez čas izpod voza nekega 8 let starega dečka vsega krvavega in razkomačenega. Deček je najbrže spal na vagonu, se zbudil in padel pod kolesa. Truplo so prenesli v mrtvašnico in redarstvo je pričelo preiskavo.

Najdeni cerkveni bogoslužni predmeti. V davčni občini Zametu sta dva mladeniča pri kopanju zemlje našla en ciborij in en asperzorij. Mogoče da sta bila ta dva predmeta kje ukradena. Oba cerkev, kateri sta zadnja leta zmanjkala taka dva predmeta, naj se oglasi pri občinskem glavarstvu Kastav (v Istri), kjer hranijo omenjena najdena predmeta.

Zglašaj naj se pri »Posredovalnici za goriške begunce v Ljubljani« Dunajska cesta 38/I. Ivan Hočvar z Gorjanskega št. 47, pri Komnu.

Opozorilo cenjenim naročnikom!

Ker nam meseca junija niso prišle naročne položnice pravočasno, je dobilo le 2 tretjini naročnikov položnice v svrhu ponovitve naročnine; druge naročnike smo prosili, da za enkrat izvolijo poslati po nakaznicah. Tej prošnji se mnogi naročniki niso odzvali. Vsem onim, katerim je naročba potekla 30. junija, pa še do danes niso poslali nove naročnine, se jutri dne 25. julija pošiljanje ustavi. Mi smo z dvojno opozoritvijo storili svojo dolžnost. To na prijazno znanje, da ne bo toliko nepotrebnih reklamacij od strani zamudnikov, zakaj se jim list več ne pošilja.

V očičled povišani naročnini lista, poslali smo včeraj vsem naročnikom brez izjeme položnice, danes jim prilagamo posebno tiskan seznam naročnine in prosimo prijaznega vpoštevanja.

S spoštovanjem

Uprava „Slov. Naroda“.

Dnevne vesti.

— Po smrti odlikovan. Poročnik 97. polka profesor Josip Berče, ki je umrl 12. novembra 1914 na posledicah poškodb, dobljenih pri Przemyslu, je bil sedaj odlikovan z vojaškim zaslužnim križem 3. razreda z vojno dekoracijo in meči.

— Po smrti odlikovan je bil te dni Friderik Semena, pripadnik nekega gorskega topničarskega polka, oziroma sedmošolec, sin tukajšnjega davčnega nadupravitelja g. Karla Semena, z veliko srebrno hrabrostno svetinjo. Dvajsetletni junak je padel 14. maja t. l. na severnem pobočju Fajtega hriba, v polno zadet od sovražne granate. Svetinjo so že izročili žalujočim roditeljem.

— Vojno odlikovanje. Dekan v Cerknici Josip Juvanc je odlikovan z vitežkim križem Fran Josipovega reda z vojno dekoracijo in priznanje posebno patriotičnega in požrtvovalnega delovanja v vojni.

— S častnim znakom II. razreda Rdečega križa je odlikovan črnovojniški višji zdravnik dr. Fran Derganc.

— Naslov in značaj stolnika je dobil nadporočnik Adolf Petsche, prej v aktivnem službovanju 27. dom. polka, sedaj v invalidnooskrbnem stanju.

— Sodnik Anton Avsec, ki se nahaja od prvega početka neprestano v vojni, je imenovan za praporščaka pri c. kr. gorskem strelskem polku št. 2.

— Pomiloščena sta bila trgovec v Trstu (Rojanu) Anton Požar in Ivan Debevec, sedaj v kopališču Ausee, Bila sta skupaj v Stari Gradski, kjer je bil tudi češki poslanec Fr. Buřival.

— Ramam je podlegel pešec Ignacij Kerže iz Ljubljane. Bil je zadet v glavo na laškem bojišču. Dne 15. t. m. je pisal iz Solnograda svojim staršem iz bolnišnice: »Najlepše pozdrave vam pošiljam iz Solnograda. Tu sem že pet dni. Mislim, da ne ostanem dolgo tu. Rana je zdaj že dobra. Upam, da dobim dopust«. Iz Solnograda so ga potem prepeljali v Kallwang. V nedeljo, dne 22. t. m. so pa njegovi starši dobili brzojavko, da je njih sin nenadoma umrl in da ga v torek popoldne pokopljejo. Bil je star šele 19 let in zelo dober in priljubljen mladenič. Starjši brat je od začetka vojne v ruskem vjetništvu in tudi že nad eno leto nič ne piše. Srednji brat Edvard je pa tudi padel lansko leto junaške smrti.

— Iz Tare v Sibiriji smo prejeli naslednje dopisno: Tara, 30. aprila. Večkrat dobivamo mi vjetniki, častniki, iz domovine od rojakov dopisnice, v katerih nas naprošajo, da naj poizvedujemo kje se nahaja ta ali oni znanec ali sorodnik v vjetništvu. Večinoma so pa podatki na podlagi, katerih lahko poizvedujemo, netočni. Zato pa prosim, ako želi kdo pojasniti o svojih sorodnikih ali znanjih, da napiše: ime in priimek, čin in polk, pri katerem je služil. Pozdrav našim bratom ob Soči! — Alojz Sedej, voj. vi. pr.

— Inozemske kumare se prodajajo v Ljubljani. Deželna vlada je celo za nje odredila posebne maksimalne cene, ki so razvidne iz »Lalbacher Ztg.« z dne 20. julija št. 164. Te inozemske kumare pa se smejo prodajati očitno le Slovincem, kajti v nemškem tekstu dotičnega ukaza so navedene maksimalne cene za »inländische Furken«, torej za domače kumare. Opozorilo se nas je, da gre tu le zopet za primer slavnostne uradne slovensčine, kateri je inlândisch toliko kakor inozemski. Ne verjamejo. Že radi tega ne, ker je vendar slovenski tekst v uradnem razglasu na prvem mestu in torej očitno original. C. kr. vlada slovenske kranjske dežele vendar ne izdaje nemških naredb ter jih da potem slabo prevesti! Ne, ne, kumare so inozemske in so namenjene slovenskemu konzumentu, ki jih dobi za isto ceno, kakor nemški konzument domače. Pri kumarah ni dobro, da se zamenja inlândisch z inozemskim, za take naredbe pa radi akceptiramo prevod kranjske deželne vlade.

— Promocija. Dne 20. t. m. je bil na Dunaju promoviran za doktorja prava gosp. Jakob Dolinar, c. in kr. nadporočnik v rezervi, avskulant okrožnega sodišča v Sarajevu. Čestitamo!

— Zbirke bakrenih kotlov, posod itd., ki so morda še pri raznih županstvih obležale, ne da bi se bile do sedaj oddale na pristojno mesto, naj blagovolijo dotična županstva prigraditi na naslov: »Zavod za pospeševanje obrti v Ljubljani, Dunajska cesta šte. 22.« Navede naj se približna množina nabranega materiala v kilogramih. Zavod za pospeševanje obrti bo potem posredoval, da bo kovinska centrala v najkrajšem času prevzela vse zbrano blago.

— 32. državna dobrodelna loterija. 26. julija je zrebanje 32. drž. loterije v vojaške dobrodelne namene. Igralni načrt izkazuje 21.146 dobikov v skupnem znesku 625.000 K, med temi glavni dobitek 200.000 K, dalje dobite po 50.000 K, 30.000 K, 20.000 K itd. Izplačajo se v gotovini. Srečke à 4 K se dobe v loterijah, poslovalnicah razredne loterije, menjalnicah in poštah, davčnih in drugih uradih.

— Prevzemanje klavne živine za vojaško upravo. Dne 2. avg. ob 8. uri dop. se vrši v Ljubljani na sejmišču pri klavni prevzemanje klavne živine za vojaško upravo. Kdor hoče prostovoljno oddati svojo živino radi pomankanja krme ali kateregakoli vzroka, jo lahko prižene na ta dan k dobavi na lice mesta, kjer se bo prevzela. — Kranjsko deželno mesto za vnovčevanje živine v Ljubljani.

— Umrla je v Ljubljani gospa Jerica Pirman, roj. Rozman. Naše sožalje! — V Seničici pri Medvodah je umrla gospodična Stefanija Trampuš. Počivaj v miru!

Toča je pabila 20. t. m. v mnogih krajih v Beli Krajini, ponekod je padala 25 minut. Nevihta je ruvala in lomila tudi močno dreve. Tudi v Prežganjah pri Litiji je napravila toča isti dan veliko škodo na žitu, koruzi, krompirju in sadnem drevju.

Toča. V petek, dne 20. julija popoldne okoli 5. ure pabila je toča v vasi Mali log v občini Loški potok. Vsi poljski pridelki so popolnoma uničeni. Pomoč je nujno potrebna, ker je tudi krompir ves uničen, a stara več ni, krme ga pa tudi nič. Ubogi ljudje!

Kino Ideal. Danes nastopi prvič dražestna umetnica Klara Kimball Joung v prekrasni igri „Srca v prognanstvu“ (eksilu.) Nikdo naj ne zamudi prilike ogledati si ta izborni film, kateri se predvaja samo danes torek 24. julija. Poleg tega še ena izvrstna veseliga ter najnovejša vojna poročila. Predstave navadno ob 4. uri, zadnja ob 9. uri na vrtu z spremljevanjem gledal. orkestra.

Zgubljen je bila v petek zvečer od gostilne Kovač v Kolodvorski ulici do kolodvora južne železnice listnica z legitimacijo, listinami in 2000 kron. Odda naj se na policiji. Zgubitelj je reven, zgubil je tuji denar in bi prišel radi tega v resne nepravilnosti.

Pod Tivolijem je pozabil včeraj neki begunc svetilovav dežni plašč na neki klopi. Kdor ga je našel, naj ga odda v Rožni dolini št. 227.

Zgubljena denarnica. Včeraj na denarnica s svoto 230 K in legiti- okoli 9. ure zvečer se je izgubila čr- macija. Pošten najditelj naj jo odda na policiji.

Aprovizacija.

+ Razdelitev mesa po znižani ceni na rumene izkaznice C. V sredo, dne 25. julija popoldne bo me- stna aprovizacija oddajala iz svojega skladišča v cerkvi sv. Jožefa na ru- mene izkaznice, zaznamovane s črko C, goveje meso po 2 kroni kilogram. Določa se naslednji red: Od 2. do 3. št. 1 do 200, od 3. do 3. št. 201 do 400, od 3. do 3. št. 401 do 600, od 4. do 4. št. 601 do 800, od 4. do 4. št. 801 do 1000, od 5. do 5. št. 1001 do 1200, od 5. do 5. št. 1201 do 1400, od 6. do 6. št. 1401 do 1600, od 6. do 6. št. 1601 do 1800, od 7. do 7. št. 1801 do konca. Poleg ru- mene izkaznice se mora vsaka stranka izkazati tudi s kartami za meso, ki so se razdeljevale pri zadnjih krušnih komisi- jah. Pripraviti je drobiž.

Razne stvari.

* To je minister! Iz Londona poročajo: Spodnja zbornica je doži- vela te dni nenavaden dogodek. Dr- žavni kancler minister Bonar Law je nepozvan povedal, da ima osebo od vojne veliko korist in spada očitno med »dobičkarje«. Vršila se je raz- prava glede povišanja davka na voj- ne dobičke. Par poslancev je poudar- jalo, da bi novo povišanje davka last- niki brodov uprlo. Tu pa je vstal Bonar Law in rekel: Sicer go- vorim nerad o svojih lastnih poslih, ali moj slučaj je tako poučljiv, da ga ne morem zamolčati. Jaz imam akci- je 15 parobrodskih družb v skupni vrednosti 8110 funtov šterlingov (tunt šterling = 25 kron). V mirnih časih bi bil zadovoljen, ako bi mi te akcije dajale 5% ali 406 funtov šter- lingov. Ali prinesle so mi leta 1915. 3824 funtov šterlingov in lani 3847 funtov šterlingov, kljub davku na vojne dobičke. Ali to še ni vse. Pri- eni ladji, ki je bila ali prodana ali se je potopila, ne vem natanko, sem imel delež 200 funtov šterlingov, dobil pa sem sedaj nakazilo 1000 funtov šter- lingov. Pri neki družbi sem naložil 350 funtov šterlingov. Te dni sem dobil pismo, da se dobiček porazdeli

in dobil sem nakazilo 1050 funtov šterlingov. In to je industrija, ki sto- če, da se jo hoče upropastiti. Senza- cija je vzbudil ministrov govor in neki poslanec mu je rekel v šali, da tak angleški minister, ki tako odkri- tosrčno govori, se lahko kaže za denar.

* Amerikanci v Parizu. Svicarski listi poročajo obširno o velikanskem sprejemu ameriške brigade, ki je pri- šla zdaj v Pariz, da pomaga Franco- zom v vojni. Ti listi pravijo, da se je zdaj pokazalo, kak uspeh je imela heroična pomoč Francozov, ki so leta 1776. poslali Amerikancem na pomoč oddelek francoskih prostovoljcev pod generalom Lafayetteom. Narodi pač še čez sto let ne pozabijo prijateljske pomoči v trenutku velike nevarnosti. Posebno značilno pri sprejemu Ame- rikancev v Parizu je bilo to, da so se poklonili ameriškemu generalu tudi nasledniki onih junakov, ki so šli leta 1776. na pomoč Amerikancem v boju za njihovo neodvisnost. — Ti nasled- niki — sami grofje, vojvodi in marki- ji, sami pripadniki prvih aristokratskih francoskih družin — so izjavili ame- riškemu generalu, da so njihovi pred- niki šli v Ameriko v boj za zmago demokratizma in da so tudi oni pripravljeni za vsako žrtev za demo- kratizem. Najstarejši aristokratje pa se slovesno in v smislu tradicij svojih družin postavijo na stran demokracije! Aristokratje v fevdalnih državah se bodo pač za glave prijemali!

* Življenje v Lvovu. Ogrski list „Az Ujsag“ prijavlja obširen dopis o sedanjem življenju v Lvovu. Dasi je očitno, da merijo Rusi tudi z leto- šnjo svojo ofenzivo na Lvov, se to v mestu nič ne čuti in nič ne pozna. Po ulicah polno elegantnih kočij, v kavarnah godbe, veselje in celo raz- posajenost povsod. Dopisnik pravi, da je Lvov glede vojne hladin in brez- srčen in da vlada tam življenje, kakor svoje dni v Parizu. Rusi so pustili pri svojem prvem obisku silno mnogo de- narja v Lvovu in to se zdaj čuti: ljudje so bogati in lahkomišelnji. V Lvovu se dobi vse, kar si kdo more želeli. Sladkor in riž je dobili v vsaki boljši trgovini, krojači in čevljarji imajo prodajalne, v restavracijah se dobe najboljši poljski likerji in najfinjša inozemska vina. Neprijetna so prebi- valcem samo zgodnja policijska ura in krušna nakazila, kajti moke ni nič preveč. Da je v bližini vojna, je spo- znati pravzaprav le na kolodvoru po vojaških vlakih. V tleh gledališčih so vsak dan predstave in predstave so tudi v šantantih, a obiskovane niso mnogo; vojaštva namreč ni v Lvovu skoro nič, civilno prebivalstvo pa je vajeno boljših predstav in hodi le malo v gledališča.

Darila.

Darila za begunce. Gospod Valentin Ba- tič v Pečinih p. Slap ob Idriji, je naklonil po- sredovalnici za gorške begunce v Ljubljani znesek 60 K v pomoč ubogim pregančnim. Darilo. V kratkem času bodo začeli po- hajati naši begunci v toli zaželjeno šolo v St. Vidu nad Ljubljano, kjer se bo poučevalo za gorške malčke. Ni pa šolskih knjig. Pre- častito predstojništvo „Uršulinskega samosta- na“ v Ljubljani je poslalo precej šolskih knjig, katere je „Posredovalnica“ stavila na razpolo- go vodstvu begunske šole v St. Vidu. Dobro- tnikom „Bog povrni stotero.“

Velikodušno darilo. Družbi sv. Cirila in Metoda v Ljubljani je volil blagopokojni gosp. Martin Kerže iz Sodražice 2000 K, katere je te dni izplačal g. Ivan Kerže, posestnik iz So- dražice. Blagopokojnemu dobrotniku časten spomin! Družba sv. Cirila in Metoda je pre- jela znesek K 210, kateri se je nabral povod- om imenidana naših blagovestnikov in z ozi- rom na boljše dni med zavednimi rodoljubi v St. Petru na Krasu. K tej vsoti so prispevali narodno čuteči črnovojniki tamkajšnjega žele- zniško varstvenega oddelka lepo vsoto K 63. V isti namen je prejela družba od g. Zmago in Pavle Bregant, poroč., Orahovica K 5. V spomin pretresljive smrti nadebnega poroč- nika Pavla Miklavčič-a v Škofji Loki so daro- vali C. M. družbi sledeči p. n. gg. po 5 K: Dr. ing. Karol, nadporočnik Alič, Čadež Ig- nac in dr. Simon Dolar. Slovenski fantje g. S. 2. Resofiz.-Schule des VII. Korp. voj. pošta 357 so nakazali družbi lepo zbirko K 89. C. M. družba je prejela vsoto K 285 kot darilo slov. častnikov spodnje štaj. streškega polka o priliki srečne zaključitve zmagoslavnih bo- jev na sedmih občinah. Vsem vrlim rodolju- bom in darovalcem izrekami našo srčno za- hvalo!

Izdajatelj in odgovorni urednik:
Valentin Kopitar.
Lastnina in tisk »Narodne tiskarne«.

Samski penzionist s 150 kron in nekaj denarja v hranilnici, meseč. plače družino blizu farne cerkve, kjer bi imel stanovanje in pripristo hrano, za plačilo me- sečno napre. Včasih bi tudi pomagal delati najrajši v gostilni ali pri malem trgovcu. Tudi se iščejo stariši brez otrok, ki bi vzeli 5 letnega dečka za svojega v popolno oskrbo in vzgojo za mesečno plačilo, dokler oče živi, in ko bode deček 24 let star dobi 3000 K dote. Prosi se za resne ponudbe s točnimi pogoji pod »Penzionist/2423« na upravništvo »Slovenskega Naroda«. 2423

Ponudite kostanjev les

v hlohah ali polenju edino
tvrdki Vinko Vabič,
žalec, Južnoštajerska.

Takojšnje plačilo proti dupli-
katu izvoznega lista! Kulantno
poslovanje! Navesti je ceno,
množino in rok oddaje.

Fellerjeve tek pospešujoče, voljno
odvajajoče rabarbarske kroglice
z znamko

„Elzakroglice“

prineso olajšanje.

Predvojne cene: 6 škatlic franko
5 K 57 h. Lekarnar E. V. Feller,
Stubica, Elzatrž št. 238 (Hrvaško).
Čez 100.000 zahvalnih pisem.

Kupim stare dobrovpeljene trgovsko hišo

z nekaj zemljiščem in vrtom na
Kranjskem ali Spod. Štajerskem.
Pismene ponudbe pod »Trgovska
hiša/2328« na uprav. »Slov. Naroda«.

KONJAK

destilirani iz vina lastnega pridelka.
Pri oslabelosti od starosti in železnih tež-
kočah je iz vina destilirani star konjak že
stoletja znano preizkušeno okrepilo. 12 let
starega v 4 politrskih steklenicah pošljem
franko za 40 K, mlajšega 3 letnega, čudo-
vito bolečine tolažeče vdigavalno sredstvo
zoper tiganje v udih, 4 politrške stekle-
nice 32 K. 2 litra vinskega žganja 28 K.
Benedikt Hertl, veleposesnik,
graščina Golice pri Konjicah, Štajersko.

Zastoj in poštnine prosto

dobi vsak na željo
moj glavni katalog
s ca. 4000 slikami
ur, srebrnine, zlat-
nine, godben h in
bivskih predmetov.
Soliske in koncertne
violone po K 12, 14, 16, 20, 25, 30 in viš.
Dobre harmonike à K 8, 10, 12, 14, 16,
22, 30, 40, 50, 70 in višje. Premena do-
voljena ali denar nazaj. Pošiljatev po
povzetju ali predplačilu. Razpošiljalnica
JAN KONRAD, c. kr. dvorni dobavitelj, Most
(Brin) Štev. 1666, Češka.

Z lastne izkušnje morem kar naj-
bolje priporočati

VUNOME

cremo. Deluje jako dobro na polt in
ohrani jo nežno in prožno.

Mermira Manušova
članica opere na Kral. Vinogradih

Izdeluje: Laboratorij Hera, Praga-
Vrbovice, Halek. ul. 35, telefon 6443.
Veliki lonček 3 K, srednji K 1-50, za
poskušnjo 60 vin. — Pošilja se po
pošti proti vpslatvi zneska z dodatkom
60 vinarjev za porto.

Zaloga v Ljubljani Lekarna
U. Pl. Trnocy. 3084-XIII.

Srbečico, izpušča je

odpravi kar najhitreje „Dr. Flescha originalno rujava
mazilo“. Mali lonček K 1-60, veliki K 3—, družinska 1853
porcija K 9—. Dobiva se

v lekarni „pri zlatem jelenu“, Marijin trg, Ljubljana.

Maksim Hvalè

Anica Hvalè roj. Žohar
poročena.

2427

Pulj.

Sv. Pavel pri Preboldu.

Popolne opreme

otroškega perila

v zalogi za vsako starost

priporoča znana trgovina s perilom

C. J. HAMANN

LJUBLJANA, Mestni trg šte. 3.

Ustanovljeno 1866.

Perilo lastnega izdelka.

Srbečico, potenje, pripeko, lušenje kože, lišaje,
grinte, kožne bolezni, ture, otekline in rane
ozdravi hitro in sigurno

iantarsko mazilo.

Ne umaže in ne diši. Mali lonček 3 K, veliki
lonček 5 K, družinski lonček 9 K z navodilom.
K temu spadajoče brinovno milo 4 K.

Gerő Sandor, lekarnar, Nagy Körös 30.